

نام استاد : جناب آقای گرجی

تاریخ : ۹۹/۱۰/۷

مدت : ۶۰ دقیقه

به نام خدا

مجمع آموزشی پیشگامان

امتحان ترم اول

نام و نام خانوادگی :

درس : فارسی

کلاس : دوازدهم

قلمرو زیبایی (۷ نمره)

الف) معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱/۵)

۱) بنده همان په که ز تقصیر خویش

۲) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق شده.

۳) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است

۴) بگرای چو ازدهای گرزه

۵) هرکسی از ظن خود شد یار من

۶) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است.

ب) املا

۷) مشخص کنید در کدام بیت، غلط املایی وجود دارد و سپس شکل درس و معنی آن را بنویسید. (۰/۵)

الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق

ب) تن ز جان و جان ز تن مسطور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست

۸) در هر گزینه غلط املایی را بیابید و با توجه به معنی صورت درست آن را بنویسید. (۱)

الف) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نماینده ی فضلی تو سزاوار سنایی

ب) و واصفان حلیه ی جمالش به تحیر منصوب که: ما عَرَفاکَ حقَّ مَعْرِفَتِکَ.

ج) دستور

۹) با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. (۱/۵)

"از دست و زبان که برآید / کز عهده ی شکرش به درآید؟"

الف) نوع "پرسش" را مشخص کنید. (تأکیدی - انکاری - ساده)

ب) یک "نقش تبعی" در بیت بیابید و نوع آن را بنویسید.

ج) "ش" در واژه ی "شکرش" دارای کدام نقش دستوری است؟

۱۰) با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. (۱/۵)

"منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. هر نفسی که فرو می رود، ممتد حیات است و چون بر می آید، مفرح ذات."

الف) یک مورد حذف به "قرینه ی لفظی" در متن بیابید.

ب) دو "ترکیب اضافی" و یک "ترکیب وصفی" در متن مشخص کنید.

۱۱) با توجه به بیت زیر، به سؤالات پاسخ دهید. (۱)

وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

الف) "جهش ضمیر متصل" را در بیت مشخص کنید.

ب) یک واژه ی "مرتب" در بیت مشخص کنید.

۱۲) در بیت " گفت می باید تو را تا خانه ی قاضی برم / گفت: رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست " دو آرایه ی ادبی مشخص کنید. (۰/۵)

۱۳) با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. (۱)
" فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. "
الف) دو مورد "اضافه ی تشبیهی" مشخص کنید.
ب) "سجع" را در متن بالا مشخص کنید.

۱۴) در کدام بیت از آرایه ی "اسلوب معادله" استفاده شده است؟ (۰/۵)
الف) آدمی پیر چو شد حرص جوان می گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می گردد
ب) من آنم که در پای خوکان نریزم / مر این قیمتی دُر لفظ دری را

۱۵) در بیت " نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید " یک مورد جناس همسان و یک مورد جناس ناهمسان را ذکر معنی مشخص کنید. (۱)

حفظ شعر (۲)

۱۶) جای خالی هر یک از ابیات زیر را کامل کنید.
الف) گفتمی به روزگاران گفتم: حتی به روزگاران
ب) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق /

قلمرو فکری (۸ نمره)

درک مطلب (۴ نمره)

۱۷) هر یک از ابیات زیر، به چه مفهومی تأکید دارد؟ (۱/۵)
الف) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست
ب) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آن گه که باشم خفته در خاک
ج) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

۱۸) در بیت " در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتّی که مردم صاحب قلم نداشت " منظور از قسمت مشخص شده چیست؟ (۰/۵)

۱۹) در بیت " پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند "
الف) منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟
ب) مفهوم کلی بیت را بنویسید.

۲۰) مولانا در بیت " درنیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید والستلام " بر چه مفهومی تأکید دارد؟ (۰/۵)

۲۱) مفهوم کلی سروده ی زیر از سهراب را بنویسید. (۰/۵)
" من نمازم را وقتی می خوانم / که اذان را باد گرفته باد سر گلدسته ی سرو / من نمازم را پی تکبیره الاحرام علف می خوانم / پی قد قامت موج "

معنی و مفهوم نشر (۲)

(۲۲) هر یک از عبارات زیر را به فارسی روان ترجمه کنید و مفهوم آن را بنویسید.

الف) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب.

ب) گفت: چون در آن حضرت رسم و تاب جمال آن آفتاب بر من زند مرا از خود یاد نیاید؛ از تو چون یاد کنم؟

معنی و مفهوم نظم (۲)

(۲۳) هر یک از ابیات زیر را به فارسی روان ترجمه کنید و مفهوم آن را بنویسید.

الف) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد

ب) گفت باید حد زند هشیار مردم مست را / گفت: هشیاری بیار این جا کسی هشیار نیست!

پیروز و سربلند باشید

(گرچی)